

Luomulihan arvoketjutyöryhmä

22.11.2016 klo 9.00 -11.30, Kesko, Kyytitie 31,
Helsinki

Työryhmän kokoonpano

Nimi	Paikalla 22.11
Petteri Mäkelä , naudanimalian tuottaja	X
Fredrik von Limburg Stirum	X
Niina Myer, Yhdistyneet luomutuottajat	X
Petri Huhta, Tamminen	x
Arto Jokinen, L'uomunokka	
Pasi Tamminen, Tamminen (pj.)	X
Timo Marttinen, Kruunuherkku	
Susanna Vehkaoja, Atria	X
Peter Westerholm, Talman luomu	X
Petri Huhta, Tamminen	
Sari Miettunen, SOK	X
Kirsi Pennanen, Ruokakesko	X
Ulla-Maija Leskinen;	X
Päivi Rekola, ProAgria	
Jukka Markkanen, MTK	
Sini Sillanpää, Luomuliitto	
Merja Manninen, Evira	X
Brita Suokas, HY	
Aura Laminparras, Pro Luomu ry	x
Marja-Riitta Kottila, Pro Luomu ry	x

Asialista

1. Lyhyt katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen
2. Luomunaudanlihan tarjontatilanne, miksi nykyisiä tiloja luopuu luomusta? Alustajana Ulla-Maija Leskinen
3. Ryhmän toiminnan tavoitteet ja painopisteet vuonna 2017
4. Luomurehujen ja lääkinnän fokusryhmä: ketä jäseniksi?
5. Muut asiat

Katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen

- Kauppa kertoo luomulihan käyvän kaupaksi hyvin. Lihavalmisteissa ei ole varsinaista kasvua, mutta lihassa kyllä. Kauppa kaipaa uusia innovatiivisia tuotteita.
- Valmistajilta uupuu raaka-ainetta, erityisesti sianlihaa. Punaisen lihan saatavuuden kannalta ensi vuosi saattaa olla vielä haasteellisempi. Jotain uusia tuotteita on tulossa ensi vuonna, mutta täysin uusien tuotteiden lanseeraaminen on haasteellista.
- Joulukinkkuja olisi mennyt paljon enemmän, kuin mitä oli saatavilla.
- Loppukasvatus, lypsykarjasta tulevien sonnien saamisen luomuketjuun on todella haasteellista. Kolmasosa suomen emolehmistä on luomussa.
- Raaka-aineen saatavuudessa on yleisesti ongelmia. Alkutuotanto ei ehdi mukaan markkinan kasvuun ja tuotanto on osittain lähtenyt jopa laskuun. Syyt mm. tukipolitiikassa.
- Suoramyynti ja erilaiset REKO-piirit ovat lisääntyneet paljon. REKO on kuluttajavetoinen trendi, ja sille on oma paikkansa, mutta se ei tule ohittamaan vähittäiskauppaa.

Luomunaudanlihan tarjontatilanne, miksi nykyisiä tiloja luopuu luomusta?

- Ulla-Maija Leskinen alusti luomunaudanlihan tarjontatilanteesta, muutamien esimerkkitulojen pohjalta.
- Luomulihantuotannon kannattavuus on esimerkkituloilla laskenut ja muut vaihtoehdot ovat tiloille kannattavampia.
- Syinä mm.
 - Lihan hinta
 - Tukien muuttuminen epäsuotuisimmiksi
 - Ongelmat luomukauran saatavuudessa

Keskustelua luomunaudanlihan tarjontatilanteesta 1 / 3

- Ruotsissa lihantuottaja saa parempaa hintaa, siellä panostetaan ruotsalaiseen lihaan. Ruotsissa vaatimukset lihantuotannolle ovat myös kovat. Ruotsissa valtio ja kunnat ovat tehneet periaatepäätöksiä luomun ja lähiruuan suosimisesta.
- Pelkkä tuottajahinnan nostaminen ei riitä, jos tehokkuus uupuu. Tilojen välillä on tehokkuudessa eroja. Luomussa ei pääse kuitenkaan hyviin tuloksiin jollei ole viimeisin tieto ja teknologia käytössä. Kesimäärin luomutilat ovat niitä ykköstitiloja. Tietäväisiä ja ammattitaitoisia.
- Tukipainotteiden maatalouspolitiikka ohjaa tuotantoa. Tukien maksimoimiseksi tuotantoa ei välttämättä kannata lisätä. Merkittävä osa tuottajan työstä on tehdä selvityksiä ja sitä kautta saada tuloa eli tukia, luomulihatilalla saatetaan tehdä erilaisia tarkastuksia kolme-neljä kertaa vuodessa.

Keskustelua luomunaudanlihan tarjontatilanteesta 2/3

- Tukien maksatukset aiheuttavat ongelmia ja arvoketjuryhmän näkemykseen mukaan erityisesti luomuliha-tiloilla. Luomukotieläintuesta maksetaan kaikki tämän vuoden tuet vasta kesäkuuhun 2017 mennessä, tieto tästä tuli lokakuussa 2016. Näin oli myös vuoden 2015 tukien kanssa.
- Maksatusten siirtymisten lisäksi epätietoisuus maksuaikatauluista aiheuttaa ongelmia. Maksatusten siirtymisestä on pahimmillaan ilmoitettu muutama päivä ennakkoon
- Uusimassa MAVIn ja Eviran yhteisessä tiedotteessa (7.11.2016) todetaan, että tietyn eläintiheyden vaatimien tukien (kuten luomukotieläintuki) perusteena olevat eläinmäärät poimitaan rekisteristä keväällä 2017. Arvoketjuryöryhmä koki tämän todella epämääräisenä ilmaisuna. Tarkka tieto siitä milloin tällainen poiminta suoritetaan pitäisi olla saatavilla. Eläintiloille voi tulla lyhyitä muutaman päivän jaksoja, jolloin eläimiä on vähemmän, jos edellinen erä on jo lähtenyt teuraalle, mutta seuraavat eivät ole vielä saapuneet. Huomioiko järjestelmä tämän?

Keskustelua luomunaudanlihan tarjontatilanteesta 3/3

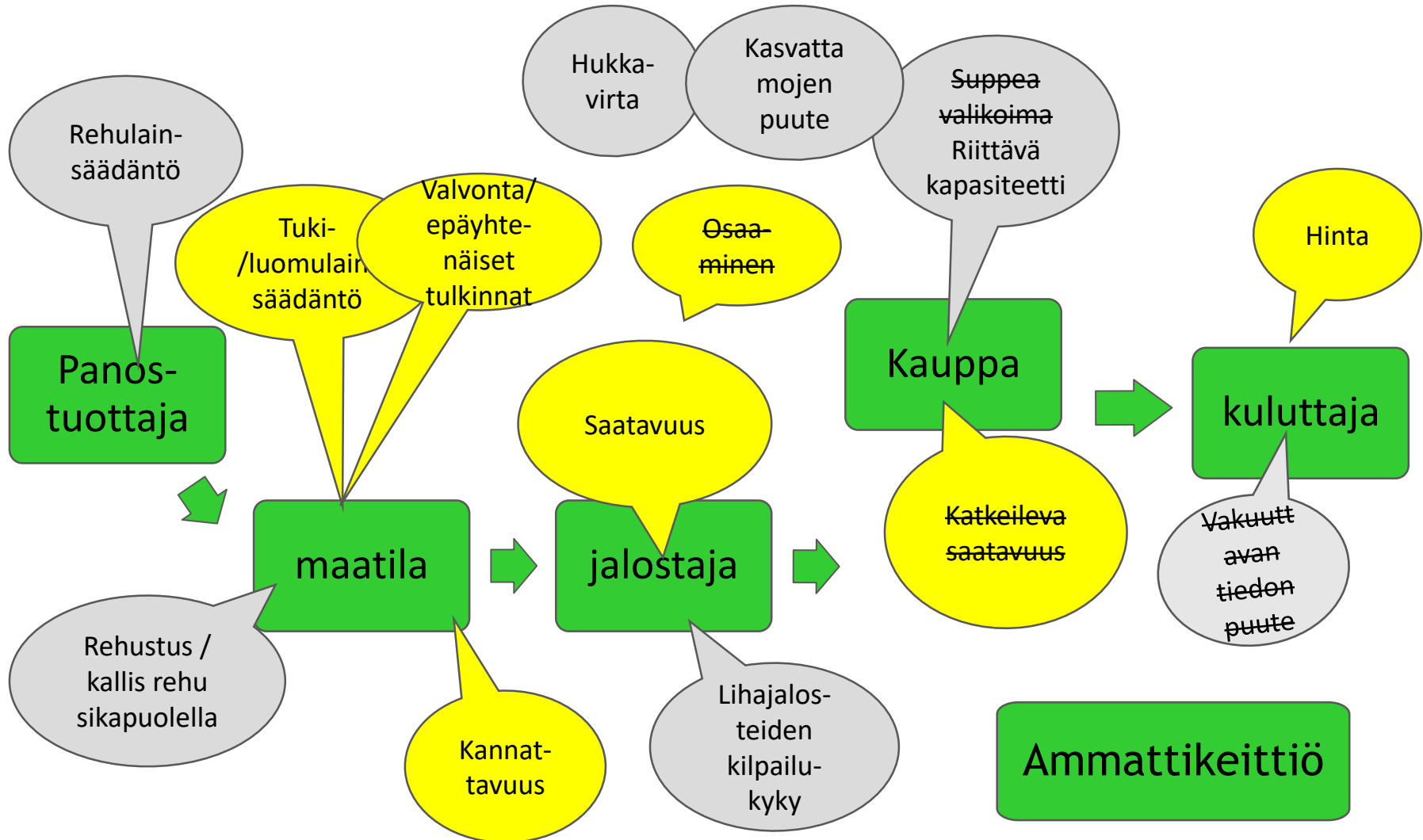
- Esityksessä uudeksi luomukotieläinasetukseksi on ongelmia, jotka voivat myös vaarantaa luomulihan tarjontaa. Esityksessä jaloittelutarhavaatimuksesta tulisi ehdoton, ja edes pitkän laidunnuksen takia ei saisi enää poikkeuslupaa. Tilat joilla on vanhoja rakennuksia, saattavat olla ongelmissa.
- Suomalaisen lihantuotannon turvaaminen on tärkeää monesta näkökulmasta. Pitkällä tähtäimellä ilmastonmuutoksen edetessä Suomi on yksi niistä harvoista maista, jossa on edellytykset lihantuotantoon.

- Luomulihatiloilla tukien maksatuksen viiveet ja epätietoisuus maksatusaikataulusta vaarantavat koko arvoketjun kehittymisen. Luomulihan arvoketjutyöryhmä toivoo, että Pro Luomu yrittäisi saada neuvotteluyhteyden Maaseutuviraston kanssa.
- Luomuasetuksen tilanne selvitetään seuraavaan arvoketjutyöryhmän kokoukseen

Toiminta vuonna 2017

- Ryhmien tarkoituksena on edistää luomutuotteiden kysynnän ja tarjonnan kohtaamista, tunnistaa ja etsiä ratkaisuja ketjun keskeisiin ongelmiin. Ryhmät tuottavat analyysin ketjun nykytilasta, keskeisistä ongelmista, asettavat tavoitteen ja suuntaavat toimintansa sen saavuttamiseksi. Arvoketjuryhmien työskentelyssä pyritään hyödyntämään sosiaalisen median ryhmiä ja virtuaalokokouksia.
- Vuoden 2017 toimintaa päätettiin kartoittaa laajemmin vuoden ensimmäisessä kokouksessa. Joistakin pullonkauloista ollaan päästy eroon, ne ovat yliviivattuina seuraavassa kalvossa.

Luomulihan arvoketjun pullonkaulat, päivitetty marraskuu 2016

Muut asiat

- Mittarityöryhmän työ on käynnistynyt. Tuloksia julkistetaan Luomufoorumissa 1.2.2017.
- Luomulihan määrä saadaan osaksi normaalia Luken tilastointia.
- Seuraava kokous 14.2. klo 13 Ässäkeskus

Luomu- ja tavanomaisten tilojen myyntikanavat (nämä voitaisiin ehkä laittaa siihen markkinatilanteen jälkeen)

NAUDANLIHAN MYYNTIKANAVAT 2015	KAIKKI (n=1980)	Kasvintuotanto luomussa (n=238)	Kotieläintuotanto luomussa (n=59)	Kasvin- ja kotieläintuotanto luomussa (n=59)	Tavanomainen viljely (n=1742)
Toiset maatilat	4	7	8	8	4
Jalostava teollisuus	89	69	72	72	91
Keskusliikkeet mm. K- / S-ryhmät	1	1	0	0	1
Lähikaupat ja -tukut	0	2	2	2	0
Lähial. amm.keitt. mm. ravintolat, koulut	1	7	8	9	0
Suoramyynti tilalta kuluttajille	7	27	34	35	5
Suoramyynti tilalta REKO-renkaalle	2	10	13	13	1
Suoram. tilalta muille ruokapiir.	1	5	6	6	1
Verkkokauppa	0	1	2	2	0
Omaan jalostukseen	1	4	6	6	1
Muu paikka, mikä?	0	0	0	0	0
En osaa sanoa	5	8	1	1	5
NAUDANLIHAN MYYNTIKANAVAT 2020					
Toiset maatilat	4	6	6	6	4
Jalostava teollisuus	80	64	68	67	82
Keskusliikkeet mm. K- / S-ryhmät	1	1	0	0	1
Lähikaupat ja -tukut	1	5	4	4	1
Lähial. amm.keitt. mm. ravintolat, koulut	2	12	11	11	1
Suoramyynti tilalta kuluttajille	13	48	55	56	9
Suoramyynti tilalta REKO-renkaalle	7	34	38	39	5
Suoram. tilalta muille ruokapiir.	4	20	21	21	3
Verkkokauppa	3	12	10	10	2
Omaan jalostukseen	2	9	9	9	1
Muu paikka, mikä?	0	0	0	0	0
En osaa sanoa	12	6	2	2	12

Luomu- ja tavanomaisten tilojen myyntikanavat

LAMPAANLIHAN MYYNTIKANAVAT 2015	KAIKKI (n=1980)	Kasvintuotanto luomussa (n=238)	Kotieläintuotanto luomussa (n=59)	Kasvin- ja kotieläintuotanto luomussa (n=59)	Tavanomainen viljely (n=1742)
Toiset maatilat	4	7	7	7	3
Jalostava teollisuus	55	67	69	71	52
Keskusliikkeet mm. K- / S-ryhmät	3	3	3	1	2
Lähikaupat ja -tukut	3	6	7	7	3
Lähial. amm.keitt. mm. ravintolat, koulut	3	10	14	14	1
Suoramyynti tilalta kuluttajille	63	57	49	50	65
Suoramyynti tilalta REKO-renkaalle	16	28	28	28	13
Suoram. tilalta muille ruokapiir.	5	5	5	5	4
Verkkokauppa	1	2	0	0	1
Omaan jalostukseen	5	1	1	1	7
Muu paikka, mikä?	3	6	8	8	3
En osaa sanoa	0	1	1	1	0
LAMPAANLIHAN MYYNTIKANAVAT 2020					
Toiset maatilat	5	5	8	8	5
Jalostava teollisuus	58	60	69	69	58
Keskusliikkeet mm. K- / S-ryhmät	5	4	2	2	5
Lähikaupat ja -tukut	8	8	12	12	8
Lähial. amm.keitt. mm. ravintolat, koulut	8	15	22	22	6
Suoramyynti tilalta kuluttajille	64	67	61	61	63
Suoramyynti tilalta REKO-renkaalle	31	43	41	41	27
Suoram. tilalta muille ruokapiir.	26	30	25	25	25
Verkkokauppa	12	15	16	16	11
Omaan jalostukseen	10	3	5	5	13
Muu paikka, mikä?	2	6	9	9	1
En osaa sanoa	3	6	3	3	3

Luomu- ja tavanomaisten tilojen myyntikanavat

KANANMUNIEN MYYNTIKANAVAT 2015	KAIKKI (n=1980)	Kasvintuotanto luomussa (n=238)	Kotieläintuotanto luomussa (n=59)	Kasvin- ja kotieläintuotanto luomussa (n=59)	Tavanomainen viljely (n=1742)
Toiset maatilat	5	0	0	0	6
Jalostava teollisuus	40	40	53	53	40
Keskusliikkeet mm. K- / S-ryhmät	4	10	13	13	2
Lähikaupat ja -tukut	12	10	13	13	13
Lähial. amm.keitt. mm. ravintolat, koulut	3	10	13	13	2
Suoramyynti tilalta kuluttajille	67	54	39	39	70
Suoramyynti tilalta REKO-renkaalle	11	18	0	0	10
Suoram. tilalta muille ruokapiir.	7	9	2	2	7
Verkkokauppa	1	0	0	0	1
Omaan jalostukseen	1	6	8	8	0
Muu paikka, mikä?	0	0	0	0	0
En osaa sanoa	0	0	0	0	1
KANANMUNIEN MYYNTIKANAVAT 2020					
Toiset maatilat	0	0	0	0	0
Jalostava teollisuus	43	27	40	40	47
Keskusliikkeet mm. K- / S-ryhmät	6	13	19	19	5
Lähikaupat ja -tukut	10	13	19	19	9
Lähial. amm.keitt. mm. ravintolat, koulut	5	13	19	19	4
Suoramyynti tilalta kuluttajille	68	73	60	60	67
Suoramyynti tilalta REKO-renkaalle	28	31	10	10	28
Suoram. tilalta muille ruokapiir.	20	12	4	4	21
Verkkokauppa	4	0	0	0	5
Omaan jalostukseen	3	0	0	0	3
Muu paikka, mikä?	0	0	0	0	0
En osaa sanoa	2	0	0	0	3